

Bruksela, 17 listopada 2023 r.
(OR. en)

15525/23

COH 88

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitety Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Polityka spójności a europejska autonomia strategiczna = Wymiana poglądów

Ministrowie odpowiedzialni za politykę spójności są proszeni, by – na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych, które odbędzie się 30 listopada i będzie poświęcone tej polityce – omówili, na podstawie dokumentu prezydencji przedstawionego w załączniku do niniejszej noty, w jaki sposób polityka spójności może przyczynić się do wspierania suwerenności i autonomii strategicznej Unii Europejskiej.

Dokument informacyjny

na posiedzenie Rady do Spraw Ogólnych poświęcone polityce spójności

„Polityka spójności a europejska autonomia strategiczna”

Otwartość międzynarodowa w ciągu ostatnich siedmiu dziesięcioleci była bardzo korzystna dla UE i umożliwiła jej osiągnięcie takich poziomów wzrostu gospodarczego i dobrobytu społecznego, które od czasów protekcjonizmu lub przy mniejszej liczbie państw członkowskich Unii byłyby niemożliwe.

Otwartość międzynarodowa ułatwiła jednak również **procesy delokalizacji**, które doprowadziły nas do utraty udziału rynkowego w strategicznych sektorach i spowodowały nasze **nadmierne uzależnienie od państw trzecich** w takich dziedzinach jak energia, środki medyczne, technologie cyfrowe czy żywność.

Jednocześnie polityka konkurencji Unii Europejskiej oraz dążenie do solidarności i równych szans w przyznawaniu pomocy publicznej i zasobów publicznych doprowadziły do sytuacji, w których **duże przedsiębiorstwa w UE nie są w stanie konkurować na równych warunkach z międzynarodowymi gigantami, zazwyczaj otrzymującymi** pomoc od państw, w których się znajdują.

Obecnie zmiany geopolityczne, technologiczne i środowiskowe, które są naszym udziałem, uwypuklają potrzebę przeciwdziałania tej tendencji. Zmiany te stwarzają zarazem możliwość inwestowania, przyciągania nowych przedsiębiorstw i miejsc pracy do Europy, generowania dobrobytu i zmniejszania podatności na zagrożenia z zewnątrz. Stało się to szczególnie widoczne w obliczu kryzysu związanego z energią, z dostawami surowców i kryzysu inflacyjnego, wynikających z rosyjskiej inwazji na Ukrainę, w obliczu zagrożenia kryzysem naftowym wynikającym z trwającego konfliktu izraelsko-palestyńskiego, ale także w związku z innymi wcześniejszymi kryzysami dostaw, które doprowadziły do przerwania międzynarodowych łańcuchów wartości.

W związku z tym coraz ważniejsze jest, aby **Unia Europejska była w stanie rozwijać silną, odporną i przyszłościową tkankę przemysłową**, która umożliwi jej **ochronę własnej suwerenności i zwiększenie autonomii** w sytuacjach, w których międzynarodowa niestabilność przenika na rynki. W tym celu Unia musi zadbać o to, by duże przedsiębiorstwa w strategicznych sektorach pozostały na terytorium Europy tak, aby mogły dostarczać towary i usługi o zasadniczym znaczeniu dla przyszłości oraz tworzyć strategiczne, wysokiej jakości miejsca pracy o wysokiej wartości dodanej.

Z pewnością **rozwój przemysłowy często służył jako instrument rozwoju terytorialnego i regionalnego, który jest ostatecznym celem polityki spójności**, jak określono w art. 174 TFUE. W rzeczy samej przemysł, jako generator działalności gospodarczej i zatrudnienia, jest w stanie odwrócić tendencje delokalizacyjne zarówno między regionami w Unii, jak i poza nią. Ponadto duże przedsiębiorstwa mają największą zdolność do tworzenia miejsc pracy, inwestowania w badania, rozwój i innowacje, konkutowania na arenie międzynarodowej i generowania efektu stymulującego rozwój w regionach, w których mają siedzibę, a w sąsiednich regionach poprzez zapotrzebowanie na towary i usługi pośrednie. Tym samym rozwój przemysłowy w dużych przedsiębiorstwach w strategicznych sektorach, wspierany z funduszy polityki spójności, doprowadziłby do **poprawy jakości życia obywateli, przy wyższych wskaźnikach tworzenia miejsc pracy i większej suwerenności Unii, wywołując przy tym efekt domina we wszystkich działaniach Unii Europejskiej**. Rozwój przemysłowy przyczynia się również do zwiększania odporności gospodarek regionalnych poprzez tworzenie zdolności produkcyjnych i łańcuchów wartości dostosowanych do przyszłych wyzwań.

W tym względzie **polityka spójności odgrywa kluczową rolę, ponieważ może przyczynić się do autonomii strategicznej i ochrony suwerenności Unii za pośrednictwem swoich funduszy**. W związku z tym rozwój tych strategicznych sektorów, współfinansowany z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności czy Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, przyczyniłby się z kolei do rozwoju każdego regionu UE oraz UE jako całości.

W tym kontekście **polityka spójności mogłaby finansować przedsiębiorstwa w konkurencyjnym przemyśle, który jest w stanie działać na dużych rynkach międzynarodowych**.

Chodzi nie tylko o rozwój europejskiego przemysłu, ale o to, by **mógł on konkurować z międzynarodowymi gigantami w takich krajach jak Stany Zjednoczone czy Chiny**. W tym celu musimy mieć możliwość korzystania z polityki spójności, tak aby duże przedsiębiorstwa w strategicznych sektorach pozostały na terytorium Europy, przyczyniając się tym samym również do zmniejszenia dysproporcji regionalnych.

Pozwoliłoby to Unii Europejskiej **zmniejszyć jej zależność zewnętrzną od** technologii, które mogą zastąpić surowce lub sektory, w których Unia nie ma przewagi konkurencyjnej. Przykładem mogłyby być zanieczyszczające źródła energii. Mogłoby to również przyczynić się do **zmniejszenia ryzyk wynikających z ewentualnego załamania międzynarodowych łańcuchów wartości** w obliczu konfliktów lub napięć międzynarodowych. Mogłoby to także pomóc w **zwalczaniu zagrożeń wynikających ze zmiany klimatu** poprzez wzmocnienie przemysłu skoncentrowanego na czystych sektorach emitujących mniej gazów cieplarnianych. I wreszcie, z pewnością pomogłoby to w **tworzeniu miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji, a także wysokiej produktywności krańcowej i płac**, co ostatecznie doprowadziłoby do poprawy jakości życia obywateli.

W związku z powyższym chcielibyśmy skorzystać z okazji, aby na przedmiotowym posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych poświęconym spójności zastanowić się nad następującym pytaniem:

W jaki sposób polityka spójności może przyczynić się do wspierania suwerenności i autonomii strategicznej Unii Europejskiej w czasach, gdy bardziej niż kiedykolwiek konieczne jest zwiększenie międzynarodowej konkurencyjności dużych przedsiębiorstw w sektorach strategicznych jako siły napędowej tworzenia miejsc pracy i dobrobytu we wszystkich regionach Unii Europejskiej?
